МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Северная Осетия- Алания

АНОО «Институт цивилизации» г.Владикавказ

РАССМОТРЕН	СОГЛАСОВАНО	УТВЕРЖДЕНО
Методическим Объединением учителей	Заместитель Директора по УР	Директор
________ Рамонова Ф.Г.	________ Бизюкина Т.А.	________ Касаева Э.Е.
Протокол №1 от «29» 08 2024г.	«30» 08 2024 г.	Приказ №21/1 от «30» 08 2024 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родной язык (осетинский)»

для обучающихся 5-9 классов

Составитель: Гиоева З.А.
учитель осетинского языка

Владикавказ, 2024 год

Æмбарынгæнæн фыстæг

Предметы актуалондзинад

Æвзаг у адæмы уд æмæ зонд: цалынмæ æвзаг цæра, уæдмæ цæрынц адæм дæр, рæзы æмæ фидар кæны сæ национ культурæ, сæ национ хиæмбарынад. Уымæн ауыдынц ирон æвзагыл нæ дзыллæтæ æмæ уымæн домынц, цæмæй мадæлон æвзаджы кад нæ адæмы æхсæн бæрзонддæр ист æрцæуа, цæхгæр фæхуыздæр уа йæ ахуыр кæныны хъуыддаг. Уыцы хæстæ æхххæст кæны скъола.

Ирон æвзаг у нæ республикæйы паддзахадон æвзæгтæй иу, ирон адæмы мадæлон æвзаг. Куыд уырыссаг, афтæ ирон æвзаг дæр у **филологон циклы** иу хай æмæ рæзын кæны скъоладзауы коммуникативон культурæ, æххуыс ын кæны йæ ныхасы рæзтæн, уæрæх ын кæны йæ дунембарынад, хъомыл æй кæны нæ адæмы хуыздæр традицитæ æмæ æгъдæуттыл. Ирон æвзаг ахуыр кæнын, уымæй, куыд æмбæлы, афтæ пайда кæнын у стыр ахъаз фæсивæды патриотизмыл хъомыл кæнын, фидæны æхсæнад аразджытæ цæттæ кæныны хъуыддаджы. Мадæлон æвзаг зонын у нæ культурæйы ахсджиагдæр фæрæзтæй иу.

Ирон æвзаг ахуыр кæныны нысантæ:

- ахуырдзаутæн æвзаджы тыххæй иумæйаг зонындзинæдтæ раттын; бацамонын, алы адæмæн дæр йе æвзаг йæ национ хæзна кæй у, хъахъхъæнын æй кæй хъæуы;

-ахуырдзауты дзырдуат æмæ грамматикон зонындзинæдтæ фæхъæздыгдæр кæнныл бакусын;

-дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл бакусын, скъоладзауты коммуникативон арæхстдзинæдтæ æмæ зонындзинæдтæ фæуæрæхдæр кæнын;

-литературон æвзаджы нормæтимæ базонгæ кæнын, ныхасы уавæртæм гæсгæ сæ раст пайда кæнынæл ахуыр кæнын.

Ирон æвзаджы 6 къласы

ахуырадон программæ арæзт у:

- Уæрæсейы Федерацийы закъон «Ахуырады тыххæй»;
- Ног ахуырадон стандарттæ;
- Цæгат Ирыстон-Аланийы модернизацийы комплексон проект;
- Ирон национ ахуырады концепци ;
- Приоритетон национ проект «Нæ ног скъола»;
- Республикон программæ «Ирон æвзаг æмæ литерæтурæйы прогрæммæ 1-11 кълæстæн»; йæ автортæ: **Тахъазты Харум, Дзампарты Ларисæ, Дзодзыккаты Зæидæ, Цопанты Ритæ**.
- «Ирон æвзаджы чиныг» 6 кълас, автор: **Гæбæраты Никъала.** Дзæуджыхъæу «Ир», 2009.

Программæ сфидар кодта Республикæ Цæгат Ирыстоны – Аланийы Иумæйаг æмæ профессионалон ахуырады министрад.

Регианалон базисон ахуырадон пъланмæ гæсгæ ирон æвзаг ахуыр кæнынæн 6 къласы дих гонд **68 сахаты** афæдзмæ, къуыримæ та - **2** сахаты.

Стандартты домæнтæм гæсгæ арæзт программæтæ æмæ ахуыртæ «филологи»-йæ арæзт у ахæм уагыл.

Мадæлон æвзаг:

1) ныхасы хуызтæй (хъусын, кæсын, дзурын, фыссын) арæхстджындæрæй пайда кæныныл куыстмæ,

2) æвзаджы ахадындзинад адæймаджы интеллектуалон æмæ сфæлдыстадон рæзты, ахуыры æмæ хиуыл куысты бацамонынмæ (бамбарын кæнынмæ);

3) мадæлон æвзаджы коммуникативон-эстетикон гæнæнтæй пайда кæнынмæ арæхсын;

4) æвзаджы тыххæй наукон æмæ системон зонындзинæдтæ раттынмæ; æвзаджы хæйтты æмæ иуæгты бастдзинад бацамонынмæ; лингвистикæйы бындурон æмбарынæдтæ, æвзаджы иуæгты æмæ сæйрагдæр грамматикон категоритæ базонынмæ;

5) дзырды алыхуызон æвзæрстытæ (фонетикон, морфемон, дзырдарæзтон, лексикон, морфологион) дзырдбæстыты æмæ хъуыдыйæдты синтаксисон анализ, тексты иумæйаг æвзæрст бацамонынмæ, пайда сæ кæнынмæ;

6) дзырдуат хъæздыг кæныныл куыстмæ; ныхасы уавæр æмæ стильмæ гæсгæ, хъæугæ грамматикон мадзæлттæй раст пайда кæнгæйæ, хи хъуыдытæ æргом кæныныл куыстмæ;

7) æвзаджы сæйрагдæр стилистикон æмæ лексикон-фразеологион фæрæзтæй, литературон æвзаджы нормæтæй (орфоэпион, лексикон, грамматикон, орфографион, пунктуацион), ныхасы этикетон нормæтæй пайда кæнынмæ арæхсын; дзургæ æмæ фысгæ ныхас аразгæйæ сæ пайда кæнын зонынмæ; хи ныхасы аивдзинад æмæ хъæздыгдзинадыл кусынмæ;

8) мадæлон æвзаг адæмы стырдæр хæзнатæй иу кæй у, уый æнкъарынмæ; æвзаджы сыгъдæгдзинад æмæ культурæмæ бæрнон цæстæй кæсынмæ.

Программæмæ гæсгæ мадæлон æвзаг ахуыр кæныны фæстиуджытæ сты ахæмтæ:

Удгоймагон (личностные) фæстиуджытæ:

1) скъоладзау хъуамæ бамбара, ирон æвзаг ирон адæмы национ-культурон хæзна кæй у, уый; мадæлон æвзаджы ахадындзинад стыр кæй у адæймаджы интеллектуалон æмæ сфæлдыстадон гæнæнтæ райрæзынæн, удварн хъæздыгдæр кæнынæн;

2) бамбарын ирон æвзаджы эстетикон нысаниуæг; рæзын кæнын мадæлон æвзагæн аргъ кæнын, хи æвзагæй сæрыстыр уæвыны æнкъарæнтæ; ирон æвзаг ирон адæмы стырдæр хæзнатæй иу кæй у, уый бамбарын; æвзаджы сыгъдæгдзинад æмæ культурæмæ бæрнон цæстæй кæсын фæцалх уæвын;

3) ныхас кæнгæйæ, ирон æвзаджы дзырдуат æмæ грамматикон мадзæлттæй раст пайда кæнын; хи ныхасмæ хъус дарын.

Метапредметон фæстиуджытæ сты:

• ныхасы хуызтæй пайда кæнынмæ арæхсын: хорз æмбарын дзургæ æмæ фысгæ ныхасы мидис (ныхасы сæр, тексты темæ, сæйраг хъуыды; сæйраг æмæ уæлæмхасæн информаци);

• стилистикон æгъдауæй æмæ сæ жанртæм гæсгæ алыхуызон чи у, ахæм текститæ кæсын зонын (æвзаргæ каст, æмбаргæ каст æмæ æнд.);

• бакаст æрмæгæй (Интернетæй, дзыллон информацион фæрæзтæй, ахуырадон компакт-дисктæй) хъæугæ информаци равзарын зонын, алыхуызон дзырдуæттæй пайда кæнынмæ арæхсын;

• арæхсын темæмæ гæсгæ æрмæг сæмбырд кæнынмæ, раст фæткыл æй равæрынмæ; хибарæй хъæугæ информаци ссарынмæ;

• алыхуызон текстты мидис кæрæдзиуыл барын, сæ стилистикон æмæ æвзаджы хицæндзинæдтæ иртасын;

• текст хи ныхæстæй радзурынмæ, текстæн пълан бацæттæ кæнынмæ, конспект ныффыссынмæ, аннотаци бацæттæ кæнынмæ;

• ныхасы уавæрмæ гæсгæ аразын, сæ функционалон хуызтæ, стилистикон ахуырст æмæ жанртæм гæсгæ алыхуызон чи сты, ахæм текститæ;

• тексты арæзтмæ хъус даргæйæ, хи хъуыдытæ фысгæ æмæ дзургæ ныхасы хуызы æргом кæнынмæ;

• монологон ныхас (таурæгъ, æрфыст, тæрхон) аразынмæ; диалогон ныхасæй пайда кæнынмæ;

• хи ныхас аразын литературон æвзаджы орфоэпион, лексикон, грамматикон, стилистикон нормæтæм гæсгæ; фысгæ ныхасы пайда кæнын орфографион æмæ пунктуацион æгъдæуттæй (нормæтæй);

• дзургæйæ ныхасы этикетон нормæтæм хъус дарын;

• ахуырты рæстæг хи ныхасы хъæд æмæ мидисмæ хъус дарын зонын, хи ныхасы рæдыдтытæ раст кæнынмæ арæхсын; хи арæзт текститæ редакци кæнын зонын;

• ахуырты (урокты) рæстæг æмгæртты ’хсæн раныхас кæнынмæ арæхсын; арæхсын чысыл доклад кæнæ рефераты мидис раргом кæнынмæ; диспутты æмæ быцæуты архайын зонын, хи хъуыдыйы растдзинад бафидар кæнынмæ арæхсын.

Предметон фæстиуджытæ сты:

1) æвзаджы сæйраг функцитæ иртасын; ирон æвзаджы паддзахадон нысаниуæг цæй мидæг ис, æвзаг æмæ адæмы культурæйы бастдзинад цы нысан кæны, мадæлон æвзаджы ахадындзинад адæймаджы царды;

2) ирон æвзаджы наукон бындуртæ; ирон æвзагзонынады хæйттæ æмæ иуæгтæ, сæ бастдзинад;

3) лингвистикæйы бындурон æмбарынæдтæ: лингвистикæ æмæ йæ сæйраг хæйттæ; æвзаг æмæ ныхас, дзургæ æмæ фысгæ ныхас; монолог, диалог æмæ сæ хуызтæ; ныхасы уавæр; хуымæтæг ныхасы, наукон, публицистикон, официалон-хъуыддаджы стильтæ; аив литературæйы æвзаг, ныхасы функционалон хуызтæ (таурæгъон, æрфыстон, тæрхон), текст, текстты хуызтæ; æвзаджы сæйраг иуæгтæ, се 'уæлтæ æмæ хицæндзинæдтæ, ныхасы мидæг сæ пайда кæнын;

4) ирон æвзаджы лексикæ æмæ фразеологийы нормæтæ зонын, ирон литературон æвзаджы нормæтæ (орфоэпион, лексикон, грамматикон, орфографион, пунктуацион) зонын, ныхасы этикетон нормæтæ зонын, раст сæ пайда кæнын;

5) æвзаджы сæйраг иуæгтæ æмæ грамматикон категоритæ зонын, иртасын сæ, ныхасы уавæртæм гæсгæ сæ раст пайда кæнын;

6) дзырды алыхуызон æвзæрстытæ (фонетикон, морфемикон, дзырдарæзтон, лексикон, морфологион) зонын, дзырдбаст æмæ хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст, тексты иумæйаг æвзæрст кæнынмæ арæхсын;

7) лексикон æмæ грамматикон синонимтæ иртасын, хи ныхасы мидæг сæ пайда кæнын зонын;

8) мадæлон æвзаджы эстетикон функцитæ иртасын, аивадон литературон уацмысы текст æвзаргæйæ, ныхасы эстетикон ахуырст иртасын зонын.

Скъоладзауты арæхстдзинæдтæ (компетенцитæ):

Коммуникативон компетенци (арæхстдзинад) амоны, цæмæй скъоладзаутæ арæхсой ныхасы хуызтæй (дзургæ, фысгæ, хъусгæ) пайда кæнынмæ, ныхасы уавæртæм гæсгæ арæхсой сæ ныхас аразынмæ.

Æвзагон æмæ лингвистикон арæхстдзинад (компетенци) – зонын мадæлон æвзаджы наукон бындуртæ, ирон литературон æвзаджы нормæтæ; бакусын дзырдуат хъæздыг кæныныл, райсын грамматикон зониндзинæдтæ; æвзаджы иуæгтæн анализ кæнынмæ арæхсын, æвзаджы дзырдуæттæй пайда кæнын зонын.

Культурæамонынады (культуроведческая) компетенци – ирон æвзаг ирон адæмы культурæимæ зонгæ кæныны фæрæз кæй у, уый æнкъарын; æвзаджы бастдзинад истори æмæ адæмы культурæимæ зонын, ирон ныхасмы этикетон нормæтæ зонын, пайда кæнынмæ сæ арæхсын

Программæмæ гæсгæ, фыццаг хуызы арæхстдзинæдтæ (*коммуникативон арæхстдзинæдтæ)* скъоладзаутæм райрæздзысты, ныхасы рæзтыл бæлвырдæй чи фæзыны, уыцы фарстатæ ахуыр кæнгæйæ. Уыдон сты: «Ныхас æмæ йæ хуызтæ», «Ныхасы архæйдтытæ», «Текст», «Æвзаджы функционалон хуызтæ».

Æвзагон æмæ лингвистикон арæхстдзинæдтæ райрæздзысты æвзаджы хæйттæ «Æвзаджы тыххæй иумæйаг зониндзинæдтæ», «Фонетикæ æмæ орфоэпи», «Графикæ», «Морфемикæ æмæ дзырдарæзт», «Лексикологи æмæ фразеологи», «Морфологи», «Синтаксис», «Ныхасы культурæ», «Растфыссынад: орфографи æмæ пунктуаци» ахуыр кæнгæйæ.

Æвзаджы фæрцы адæмы культурæимæ базонгæ уæвынæн æххуыс у программæйы хай «Æвзаг æмæ культурæ», кæцыйы фæрцы æргомгонд цæудзысты æвзаджы бастдзинæдтæ истори æмæ адæмы культурæимæ.

6-æм къласæн лæвæрд цæуы хицæн грамматикон категоритæ: фонетикæ, морфологи, синтаксис, лексикæ.

Орфографион æгъдауæй раст фыссынæн стыр пайда у дзырдтæн сæ арæзт зонын. Уымæ гæсгæ 6-æм къласы хъус уæлдай тынгдæр æрдарын хъæуы темæ «Дзырдарæзт» - мæ. Ныхасы хæйттæ ахуыргæнгæйæ арæхдæр хъæуы дзырдтæ анализ кæнын – ссарын дзырдæн йæ уидаг, æмуидаг дзыртæ йын æрхъуыды кæнын. Уый феххуыс уыдзæн дзыты растфысынад хуыздæр бамбарынæн.

6-æм къласы бахастон ивддзинад грамматикон категоритæ ахуыр кæнын фæткмæ: райдиан кълæсты рацыд æрмæг сфæлхат кæныны фæстæ ратдзынæн фонетикæ, стæй лексикæ, дзырдарæзт, синтаксис æмæ морфологи

6 къласы ирон æвзаджы курсы мидис

Ӕрмæг фæлхат

Лексикæ æмæ фразеологи. Лексикæ æмæ лексикологийы тыххæй æмбарынад. Ирон æвзаджы лексикæйы хъæздыгдзинад дзырдтæй. Дзырды бастдзинад æцæгдзинадимæ. Дзырды лексикон нысаниуæджы структурæ. Бирæнысаниуæгад, йæ равзæрды мадзæлттæ. Лексикон омонимиæмæ йæ хуызтæ. Омонимты равзæрд. Омоними бирæнысаниуæгадæй иртасыны фарст. Лексикон синоними æмæ йæ хуызтæ. Дзырдты синоними иртасыны фарст. Синонимты рæнхъ. Антонимтæ, сæ хуызтæ. Омонимтæй, синонимтæй, антонимтæй стилистикон æгъдауæй пайдакæнынад. Уырыссаг æвзагæй æрбайсгæ дзырдтæ. Диалектон æмæ ныхасыздæхтон дзырдтæ (диалектизмтæ), сæ дих къордтыл. Диалектизмтæй, профессионализмтæй, сывæллæтты лексикæйæ пайдакæнынад дзургæ æмæ фысгæ ныхасы. Зæронд дзырдтæ – архаизмтæ æмæ неологизмтæ, сæ хуызтæ. Архаизмтæй, историзмтæй æмæ неологизмтæй аивадон литературæйы стилистикон æгъдауæй пайдакæнынад. Нырыккон ирон æвзаг дзырдтæй хъæздыг кæныны фæрæзтæ. нæмттæ.

Фразеологи æмæ фразеологизмты тыххæй æмбарынад. Фразеологизмы хицæндзинад дзырд æмæ дзырдбастæй. Ирон æвзаджы фразеологизмты дих сæ хæйтты æнгомдзинадмæ æмæ сæ равзæрдмæ гæсгæ. Фразеологизмты ахадындзинад дзургæ æмæ фысгæ ныхасы. Дзырдуæтты хуызтæ, сæ ахадындзинад. Ирон æвзаджы дзырдуæттæ: А. Шегрены, Вс. Миллеры дзырдуæттæ, Абайты Васойы «Уырыссаг-ирон» æмæ «Историон-этимологион» дзырдуæттæ. Ирон-уырыссаг дзырдуæттæ. Термионологион, орфографион, æмбарынгæнæн, фразеологион, инверсион дзырдуæттæ.

Морфемикæ. Дзырды хæйттæ. Дæргъвæтин æмхъæлæсонты растфыссынаддзырды уидаджы, разæфтуан ны- йы фæстæ, фæсæфтуан – аг æмæ оны разæй.Морфемикæйы æмбарынад. Морфемæ куыд дзырды тæккæ къаддæр нысаниуæгджын хай. Дзырдты ивынад æмæ арæзт. Иууидагон дзырдтæ. Бындур æмæ кæрон. Ӕрмæст кæрон. Уидаг, разæфтуан æмæ фæсæфтуаны хæстæ дзырды мидæг. Хъæлæсонты æмæ æмхъæлæсонты ивынад.

Дзырдты морфемон æвзæрст. Орфографи куыд æвзагзонынады хай.

Дзырдтæ хæйттыл дих кæнынмæ арæхсын. Алыхуызон разæфтуантæ æмæ фæсæфтуанты фæрцы арæзт дзыртæй раст пайда кæнын. Дзырдты растфыссынад орфографион дзырдуаты фæрцы бæрæг кæнын.

Морфологи. Сæрмагонд æмæ æххуысгæнæг ныхасы хæйттæ.

Номдар куыд ныхасы хай. Номдарты синтаксисон функцитæ хъуыдыйады. Удджын æмæ æнæуд предметтæ æвдисæг номдартæ. Ӕрмæст иууон æмæ æрмæст бирæон

нымæцы чи вæййы, уыцы номдартæ, номдарты бирæон нымæц аразыны хицæндзинæдтæ, сæ растфыссынад. Номдарты хауæнты кæрæтты растфысынад.

Сæрмагонд номдартæ.Стыр дамгъæ географион нæмтты, уынгты, фæзты, историон цауты нæмтты. Стыр дамгъæ æмæ дыкъæдзыгтæ чингуыты , газеты, журналты, ныывты, кинонывты, спектакылты,литературон æмæ музыкалон уацмысты сæргæндты. Номдарты дзырдарæзт фæсæфтуантæ –**он, -дон, -д,-дзинад, *-ыстон*** æмæ разæфтуан ***æм***-ы руаджы.

Дзырдты морфологион æвзæрст.

Миногон куыд ныхасы хай. Миногоны синтакисон функцитæ хъуыдыйады. Миниуæгæвдисæг æмæ ахастæвдисæг миногонтæ. Миногонты бæрцбарæнтæ. Миногоны ивынад æнæ номдарæй. Миногонты дзырдарæзт фæсæфтуантæ æмæ разæфтуанты руаджы: -æг, он,-ын, -джын, ыккон, -гомау, æнæ-, æ-, æд-. Миногонты растфысынад, сæ морфологин æвзæрст.

Нымæцон.

Нымæцон куыд ныхасы хай. Нымæцоны стилистикон функцитæ. Бæрцон æмæ рæнхъон нымæцонтæ. Дæсгæйттæй нымад.

Ахуыры рæстæджы пайдагонд цæудзысты репродуктивон и продуктивон ахуыры методтæ:

- информацион технологи;
- цæстуынгæ æрмæг,
- ИКТ,
- уацмыстæм иллюстраци,
- амонæн литература.

Æрмæг куыд æмбæрстгонд æрцыд, уый сбæрæг гæнæны хуызтæ:
тест саразын; фысгæ, дзургæ дзуæппытæ; нывæцæн, изложении.

Контролы формæтæ

- индивидуалон
- къордæй
- фронталон

Контролы хуызтæ

- развæлгъау
- фаткау

- тематикон
- кæронбæттæн

Урочыты хуызтæ:

- урок-ног æрмæг амынд
- урок-практикон куыст
- уроки-хъазт
- компьютерон урок
- урок -къодты куысты формæ
- ныхасы рæзты куыст
- интеграцигон урок

Технологитæ:

- традицион технологи;
- архайды технологитæ;
- иннæ предметты бастдзинадимæ

Къæлиндарон-тематикон пълан ирон æвзаджы курсæн 6-æм къласы

№ п/п	Сæргонд	Сахат	Бон	Урочы темæ	Фæстиуджытæ
1.	5-æм къласы цы æрмæг ахуыр кодтой, уый зæрдыл æрлæууын кæнын.	1	05.09.2023	Синтаксис.	Зæрдыл æрлæууын кæнын синтаксисы сæйраг фарстатæ, дамгъæтæ æмæ мырты, стæй дзырдты арæзт.
2.		1	07.09.2023	Синтаксис.	
3.		1	12.09.2023	Фонетикæ.	
4.		1	14.09.2023	Дзырдарæзт.	
5.	**К/К**	1	19.09.2023	**Бацæуæн контролон диктант.**	***Арæхсой:*** æмхæст текст æмæ дзырдтæ раст фыссынмæ, хи рæдыдтæ раст кæнынмæ.
6.	Лексикæ æмæ фразеологи.	1	21.09.2023	4, 5-æм къласы цы æрмæг ахуыр кодтой, уый зæрдыл æрлæууын кæнын.	***Зоной:*** ирон æвзаджы дзырдты нысаниуæг, сæ мидис, ныхасы сæ пайда кæнын; пайда кæнын профессионалон дзырдтæй ныхасы, хицæн кæнын тексты профессионалон æмæ диалектон дзырдтæ; ныхасы æмæ тексты дæр хицæн кæнын архаизмтæ æмæ неологизмтæ, арæхстджынæй пайда кæнын ног дзырдтæй урокты мидæг; уырыссаг æвзагæй æрбайсгæ дзырдтæ раст дзурын æмæ раст фыссын, фразеологизмтæй пайда кæнын æмæ арæхсын ныхасы æмæ фысгæ куыстыты.
7.		1	26.09.2023	4, 5-æм къласы æрмæг фæлхат.	
8.		1	28.09.2023	Æппæтадæмон дзырдтæ. Диалектон æмæ профессионалон дзырдтæ.	
9.		1	03.10.2023	Диалектон æмæ профессионалон дзырдтæ.	
10.		1	05.10.2023	Архаизмтæ.	
11.		1	10.10.2023	Неологизмтæ	
12.		1	12.10.2023	Куыд фæзынынц ног дзырдтæ?	
13.		1	17.10.2023	Ирон æвзаджы бынæттон дзырдтæ.	
14.		1	19.10.2023	Æрбайсгæ дзырдтæ.	
15.		1	24.10.2023	Фразеологион дзырдбæстытæ.	
16.	**К/К**	1	26.10.2023	**Контролон диктант лексикæ æмæ фразеологийæ.**	***Арæхсой:*** æмхæст текст æмæ дзырдтæ раст фыссынмæ, хи рæдыдтæ раст кæнынмæ.
17.	Морфологи. Сæрмагонд ныхасы хæйттæ. Номдар.	1		5-æм къласы номдары тыххæй цы базыдтой, уый зæрдыл æрлæууын кæнын.	***Зонын:*** тасындзæг кæнын иууон æмæ бирæон нымæцты номдартæ; номдарты бирæон нымæц аразыны хицæндзинæдтæ æмæ сæ растфыссынад; разæфтуанты фæрцы аразын номдартæ æмæ сæ растфыссынмæ арæхсын;
18.		1		Номдары тыххæй цы базыдтой, уый зæрдыл æрлæууын кæнын.	

19.		1		Номдарты дзырдарæзт.	фæсæфтуанты фæрцы ног дзырдтæ аразын; дзырдтæ морфемон æвзæрст кæнын; разæфуантæ æмæ фæсæфтуанты фæрцы ног дзырдтæ аразын; вазыгджын дзырдтæ æмцыбыргонд вазыгджын дзырдтæ аразын; номдартæй миногонтæ аразын хъуыдыйæдты мидæг; ныхасы пайда кæнын номдартæ æмæ миногонтæй æмæ сæ иртасын; рацыд орфограммæтæм гæсгæ дзырдтæ æвзарын; раст, æнæ рæдыдæй фыссын; морфологон æвзæрст кæнын æнæ къуыхцыйæ.
20.		1		Номдарты дзырдарæзт разæфтуанты руаджы.	
21.		1		Номдарты дзырдарæзт фæсæфтуанты руаджы.	
22.		1		Вазыгджын номдарты арæзт.	
23.		1		Номдартæ миногонты ролы.	
24.		1		Номдарты растфыссынад.	
25.		1		Номдар æвзарыны фæтк.	
26.	**К/К**	1		**Тест номдарæй.**	Зонындзинæдтæ сбæрæг кæнын.
27.	**С/К**	1		**Нывæцæн «Æрдз - нæ дарæг».**	***Арæхсын:*** хи хъуыдытæ лексикон æмæ синтаксисон æгъдауæй раст аразынмæ.
28.	Миногон.	1		5-æм ъласы миногоны тыххæй цы базыдтой, уый зæрдыл æрлæууын кæнын.	***Зонын:*** миногонтæй ахæсгæ нысаниуæджы пайда кæнын зонын; миногонтæ разæфтуанты руаджы аразын æмæ сæ æвзарынмæ арæхсын; миногонтæ фæсæфтуанты руаджы аразын æмæ сæ æвзарынмæ арæхсын; вазыгджын миногонтæ аразын æмæ сæ раст фыссын. ***Арæхсын:*** вазыгджын миногонтæ æвзарын æмæ сæ пайда кæнын; миногонтæй пайда кæнын зонын æмæ хи хъуыдытæ миногонты фæрцы фыссын.
29.		1		Миногонты дзырдарæзт.	
30.		1		Миногонты дзырдарæзт разæфтуанты руаджы.	
31.		1		Миногонты дзырдарæзт фæсæфтуанты руаджы.	
32.		1		Миногонты дзырдарæзт дзырдтæ кæрæдзимæ æфтауыны руаджы.	
33.		1		Миногонты рахызт нодартæм.	
34.		1		Миногонты растфыссынад.	
35.		1		Миногон æвзарыны фæтк.	
36.	**К/К**	1		**Афæдзы æмбисы административон контролон диктант.**	***Арæхсой:*** æмхæст текст æмæ дзырдтæ раст фыссынмæ, хи рæдыдтæ раст кæнынмæ.
37.	Нымæцон.	1		Нымæцонты нысаниуæг.	***Зонын:*** нымæцонтæ кæм уа, ахæм текст раст кæсын; дыууæ нымады хуызæй дæр нымайын; фыссынмæ арæхсын; тасындзæг кæнын нымæцонтæ номдартимæ; дихон æмæ мурон
38.		1		Ирон нымады хуызтæ. Дæсгæйттæй æмæ сæдæгæйттæй нымад.	

39.		1		Дæсгæйттæй æмæ сæдæгæйттæй нымад.	нымæцонтимæ хъуыдыйæдтæ аразын; хуымæтæг нымæцонтæй вазыгджын æмæ амад нымæцонтæ аразын; бæрцон нымæцонтæй рæнхъон нымæцонтæ аразын зонын; зонын æмæ арæхсын нымæцонты хуызтæ раст фыссын æмæ дзурын; нымайын, морфологион æвзæрст кæнын.
40.		1		Нымæцонты арæзт.	
41.		1		Нымæцонты арæзт.	
42.		1		Дихон нымæцонтæ.	
43.		1		Мурон нымæцонтæ.	
44.		1		Нымæцонты растфыссынад.	
45.		1		Нымæцон æвзарыны фæтк.	
46.	**С/К**	1		**Сфæлдыстадон изложени**	**Арæхсын** текст фыссын, хъусгæйæ.
47.	Номивæг.	1		Номивджыты нысаниуæг.	***Зонын:*** номивджыты грамматикон æууæлтæ; номивджыты цыбыр формæтимæ хъуыдыйæдтæ аразын; здæхгæ номивджытæй пайда кæнын хъуыдыйæдты. ***Арæхсын:*** раст сæ дзурын ныхасы мидæг, цыбыр номивджытæ раст фыссын; номивджытæй иууон æмæ бирæон нымæцты æвæрдæй хъуыдыйæдтæ аразын.
48.		1		Цæсгомон номивджытæ.	
49.		1		Цæсгомон номивджытæ.	
50.		1		Здæхгæ номивджытæ.	
51.		1		Здæхгæ номивджытæ.	
52.		1		Амонæн номивджытæ.	
53.		1		Амонæн номивджытæ.	
54.		1		Фарстон ахастон номивджытæ.	
55.		1		Фарстон ахастон номивджытæ.	
56.		1		Бæлвырд номивджытæ.	
57.		1		Æбæлвырд номивджытæ.	
58.		1		Æпæрпццæг номивджытæ æмæ сæ растфыссынад.	
59.		1		Номивæг æвзарыны фæтк.	
60.	Мивдисæг.	1		Мивдисæджы тыххæй зонындзинæдтæ зæрдыл æрлæууын кæнын.	***Зонын:*** мивдисæджы æргомон здæхæны нырыккон афоны формæйæ ивгъуыд æмæ суинаг афоны пайда кæнын; хуымæтæг мивдисджытæй вазыгджынтæ аразын, æбæлвырд формæйы мивдисджытæй ног мивдисджытæ аразын, иртасын æххæст æмæ æнæххæст мивдисджытæ.
61.		1		Хуымæтæг æмæ вазыгджын мивдисджытæ.	
62.		1		Мивдисæджы æбæлвырд формæ.	
63.		1		Мивдисæджы разæфтуанты нысаниуджытæ æмæ сæ растфыссынад.	
64.		1		Мивдисæджы хуызтæ.	

65.	Афæдзы дæргъы цы æрмæг сахуыр кодтой, уый зæрдыл æрлæууын кæнын.	1		Ныхасы хæйттæ, сæ хуызтæ, Хъуыдыйады уæнгтæ.	***Зонын*** æмæ арæхсын раст, æнæ рæдыдæй фыссын.
66.	**К/К**	1		**Контролон диктант афæдзы дæргъы рацыд æрмæгæй.**	***Арæхсой:*** æмхæст текст æмæ дзырдтæ раст фыссынмæ, хи рæдыдтæ раст кæнынмæ.
67.		1		**Рæдыдтыл куыст.**	Рæдыдтытæ сбæрæг кæнын.
68.	**С/К**	1		Нывæцæн «Мæлæн дын нæй, мадæлон æвзаг»	**Зонын æмæ арæхсын** раст, æнæ рæдыдæй фыссын.

Тематикон пълан ирон æвзаджы курсæн 6-æм къласы

№ п/п	Темæ	Сахæтты нымæц	К/к нымæц	Контролон куыстытæ		Ныхасы райрæзт	
				Диктант	Тест	Изложени	Нывæцæн
1.	5-æм къласы цы æрмæг ахуыр кодтой, уый зæрдыл æрлæуууын кæнын.	4					
2.	Бацæуæн контролон диктант	1					
3.	Лексикæ æмæ фразеологи.	10		1			
4.	Морфологи. Сæрмагонд ныхасы хæйттæ. Номдар.	9			1		1
5.	Миногон.	8					
6.	Афæдзы æмбисы административон контролон диктант.	1					
7.	Нымæцон	9				1	
8.	Номивæг	13					
9.	Мивдисæг	5					
10.	Афæдзы дæргъы цы æрмæг сахуыр кодтой, уый зæрдыл æрлæууын кæнын.	1					
11.	Контролон диктант афæдзы дæргъы рацыд æрмæгæй	1					
12.	Рæдыдтыл куыст	1					1